

การเปรียบเทียบหลักสูตรระหว่างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของวิทยาลัยดุสิตธานี กับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน

THE CURRICULUM COMPARISONS BETWEEN BACHELOR OF BUSINESS ADMINISTRATION PROGRAMS OF DUSIT THANI COLLEGE AND THE ASEAN COMPETENCY STANDARDS

◆ ศิริพงษ์ รักใหม่

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวางแผน วิทยาลัยดุสิตธานี

Siripong Rugmai

Vice Rector for Research and Planning Division, Dusit Thani College, E-mail : siripong.ru@dtc.ac.th

◆ อรรถเวทย์ พุกษ์สถาพร

คณบดีคณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี

Atthawet Prougestaporn

Dean, Faculty of Hospitality Industry, Dusit Thani College, E-mail : atthawet.pr@dtc.ac.th

◆ ภูวเรศ อับดุลस्ता

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย วิทยาลัยดุสิตธานี

Puwaret Abdulsata

Associate Dean for Academic and Research, Dusit Thani College, E-mail : puwaret.ab@dtc.ac.th

◆ ประวีณา คาไซ

รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยดุสิตธานี

Praweena Kasai

Associate Dean for Planning and Development, Dusit Thani College, E-mail : praweena.ka@dtc.ac.th

◆ พลอยจรัส ประกัษฐโกมล

รองคณบดีฝ่ายบริหารและกิจการนักศึกษา วิทยาลัยดุสิตธานี

Ploycharas Pragattakomol

Associate Dean for Administration and Students Affairs, Dusit Thani College, E-mail : ploycharas.pr@dtc.ac.th

Abstract

The objectives of this research were to 1) analyze and compare the curriculums in Bachelor of Business Administration of Dusit Thani College (DTC) with the ASEAN competency standards for tourism professionals; and 2) propose a guideline for the curriculum development

relevant to the ASEAN Competency Standards. In this qualitative research, the ASEAN Common Competency for Tourism Professionals-related documents and officials papers about DTC bachelors' degree programs, including information obtained from the hospitality-related courses, were examined. The findings revealed that there were 242 units of ASEAN Competency Standards for the tourism professionals of 32 job titles in the Hotel and Travel Services. Clearly specified in each unit of competency, it contains a unit descriptor, elements and performance criteria, assessment guide and criteria aspects of assessment. In comparison with DTC curricula, it was found that most ASEAN units of competency are correlated with courses of Business Administration Programs offered at DTC according to the program structure in core and major required courses. Thus, in a guideline for program development, there should be units of competency included in DTC relevant course descriptions and application of critical aspects of assessment.

Keywords : Bachelor of Business Administration Programs, Dusit Thani College, ASEAN Competency Standards

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์และเปรียบเทียบหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของวิทยาลัยดุสิตธานีกับมาตรฐานสมรรถนะสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน และ 2) นำเสนอแนวทางปรับปรุงหลักสูตรของวิทยาลัยให้ครอบคลุมมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน อาศัยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสมรรถนะร่วมวิชาชีพการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Common Competency Standards for Tourism Professionals) และเอกสารหลักสูตรระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยดุสิตธานี พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า อาเซียนได้กำหนดให้มีหน่วยสมรรถนะมาตรฐานไว้จำนวน 242 หน่วย สำหรับบุคลากร 32 ตำแหน่งงานในสาขาที่พัก (Hotel) และการเดินทาง (Travel) มีการจัดทำหน่วยสมรรถนะที่ระบุรายละเอียดแสดงขอบข่ายเนื้อหา ทักษะความสามารถตามสมรรถนะในการปฏิบัติงาน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแนวทางการประเมินผลไว้ทุกสมรรถนะ ผลการเปรียบเทียบกับหลักสูตรของวิทยาลัย พบว่า หน่วยสมรรถนะของอาเซียนส่วนใหญ่สอดคล้องกับรายวิชาในหลักสูตรของวิทยาลัยตามโครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาแกนบริหารธุรกิจและหมวดวิชาเอกเฉพาะสาขา แนวทางการปรับปรุงหลักสูตร จึงควรเขียนระบุหน่วยสมรรถนะมาตรฐานอาเซียนไว้ในคำอธิบายรายวิชาให้สอดคล้องกับขอบเขตรายวิชา โดยนำรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผลของหน่วยมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนไปใช้ในการเรียนการสอน

คำสำคัญ : หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิทยาลัยดุสิตธานี มาตรฐานสมรรถนะอาเซียน

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี พ.ศ. 2558 ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการค้าระหว่างประเทศ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และบุคลากรในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ และการท่องเที่ยว ภายใต้ข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการท่องเที่ยว (ASEAN Tourism Agreement: ATA) ได้กำหนดความตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangement: MRA) เพื่อส่งเสริมการเปิดเสรีทางด้านบริการท่องเที่ยว สนับสนุนการเคลื่อนย้ายบุคลากรวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว ภายใต้โครงการพัฒนามาตรฐานสมรรถนะหลักของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Common Competency Standards for Tourism Professionals: ACCSTP) (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555) ทั้งนี้ตามข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2545 มุ่งสนับสนุนให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังคนด้านบริการท่องเที่ยวอย่างเสรีในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงการส่งเสริมให้มีการยกระดับคุณภาพการศึกษา และพัฒนาบุคลากรวิชาชีพการท่องเที่ยว ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) ประกอบด้วยกระบวนการกำหนดสมรรถนะ การตรวจสอบประเมินผล และการรับรองคุณภาพ โดยกำหนดให้มีโครงการพัฒนามาตรฐานสมรรถนะหลักของบุคลากรวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Common Competency Standards for Tourism Professionals: ACCSTP) ภายใต้การสนับสนุนตามโปรแกรมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนและรัฐบาลออสเตรเลีย (ASEAN-Australia Development Cooperation Program: AADCP; Regional Partnership Stream: RPS) มีการจัดทำตารางระบุข้อกำหนดลักษณะงานร่วม (Common Matrix of Job Specifications) ขอบข่ายมาตรฐานสมรรถนะหลักของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Framework of Common Competency Standards for Tourism Professionals) และมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวอันเป็นที่ยอมรับร่วมกันในอาเซียน (สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว, 2555) และได้ริเริ่มโครงการพัฒนาหลักสูตรร่วมสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (Common ASEAN Tourism Curriculum: CATC) โดยกำหนดแนวทางดำเนินงานไว้ 2 แนวทาง คือ การพัฒนารูปแบบของหลักสูตรร่วมสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (Models for a Common ASEAN Tourism Curriculum: CATC) และการพัฒนาขอบข่ายคุณภาพระดับภูมิภาคและระบบในการให้การรับรองทักษะ (Regional Qualifications Framework and Skills Recognition System: RQFSRS) ครอบคลุมงานอุตสาหกรรมบริการ 2 สาขาหลัก ได้แก่ สาขาที่พัก (Hotel Services) และสาขาการเดินทาง (Travel Services) การพัฒนามาตรฐานสมรรถนะอาเซียนสำหรับบุคลากรวิชาชีพการท่องเที่ยวได้อาศัยแนวคิดการเรียนรู้ตามสมรรถนะ (Competency Based) ซึ่งได้กำหนดหน่วยสมรรถนะมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับบุคลากรในวิชาชีพการท่องเที่ยวแต่ละตำแหน่งงานตามสาขาวิชาชีพ อย่างไรก็ตามการพัฒนาหน่วย

สมรรถนะมาตรฐานอาเซียนสำหรับบุคลากรวิชาชีพการท่องเที่ยวดังกล่าวยังไม่เสร็จสมบูรณ์ ในปี พ.ศ. 2556 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้เริ่มดำเนินการโครงการพัฒนาสื่อการฝึกอบรมตามมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนสำหรับบุคลากรในวิชาชีพการท่องเที่ยวทุกสาขา คู่ขนานไปกับการดำเนินการของอาเซียน เพื่อใช้เป็นสื่อการฝึกอบรมสำหรับพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในวิชาชีพการท่องเที่ยวของไทยให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานสมรรถนะของอาเซียน (ศิริพงศ์ รักใหม่ และภูวเรศ อับดุลสตา, 2555) โดยใน พ.ศ. 2558 ยังไม่ได้มีการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ เพียงแต่เริ่มมีการกำหนดแนวทางการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรม และศูนย์ประเมินสมรรถนะบุคลากรวิชาชีพการท่องเที่ยว

หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงสถาบันการศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของประชาคมอาเซียน โดยมีการศึกษาวิจัย กำหนดนโยบายและแนวทางการเตรียมความพร้อมของไทยเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553) ได้จัดทำยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) โดยสุวรรณา ตูลยวสินพงศ์ (2554) ศึกษากรอบความร่วมมือการพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานไทยใน 32 ตำแหน่งงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียน นอกจากนี้ ญัฐขสรณ์ กาญจนศิลาพันธ์ (2555) ได้ศึกษาเพื่อนำเสนอแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพบุคลากรในธุรกิจโรงแรม เพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียน ส่วนสุบิน ยุระรัช และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยด้านความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างไรก็ตามยังไม่มีการศึกษาวิจัยด้านหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน ซึ่งถือเป็นมาตรฐานสมรรถนะหลักที่สำคัญสำหรับบุคลากรที่ประกอบวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวที่ประเทศสมาชิกอาเซียนให้การยอมรับร่วมกัน วิทยาลัยดุสิตธานีในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงและมุ่งเน้นการจัดการศึกษาในด้านอุตสาหกรรมบริการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม และการพัฒนาสื่อการฝึกอบรมตามมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนในบางสาขาวิชาชีพให้กับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งได้รับมอบหมายให้เป็นเครือข่ายสถาบัน การศึกษาภาคกลางในการประเมินมาตรฐานบุคลากรทางการท่องเที่ยวไทย (Tourism Professional Certification Network : TPCN) วิทยาลัยดุสิตธานีจึงมีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน โดยได้มีการสอดแทรกหน่วยสมรรถนะมาตรฐานอาเซียนไว้ในรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรของวิทยาลัยเมื่อมีการปรับปรุงหลักสูตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นมา กระนั้นก็ตามเพื่อให้การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรของวิทยาลัยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง การศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบเนื้อหาหลักสูตรของวิทยาลัยกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน จะทำให้วิทยาลัยมีข้อมูลรายละเอียดที่ชัดเจนมากขึ้น สำหรับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนโดยอาศัยการวิจัยเป็นฐานในการพัฒนา ซึ่งจะทำให้วิทยาลัยสามารถผลิตบัณฑิตด้านอุตสาหกรรมบริการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานอาเซียน และมาตรฐานสากลได้อย่างแท้จริง

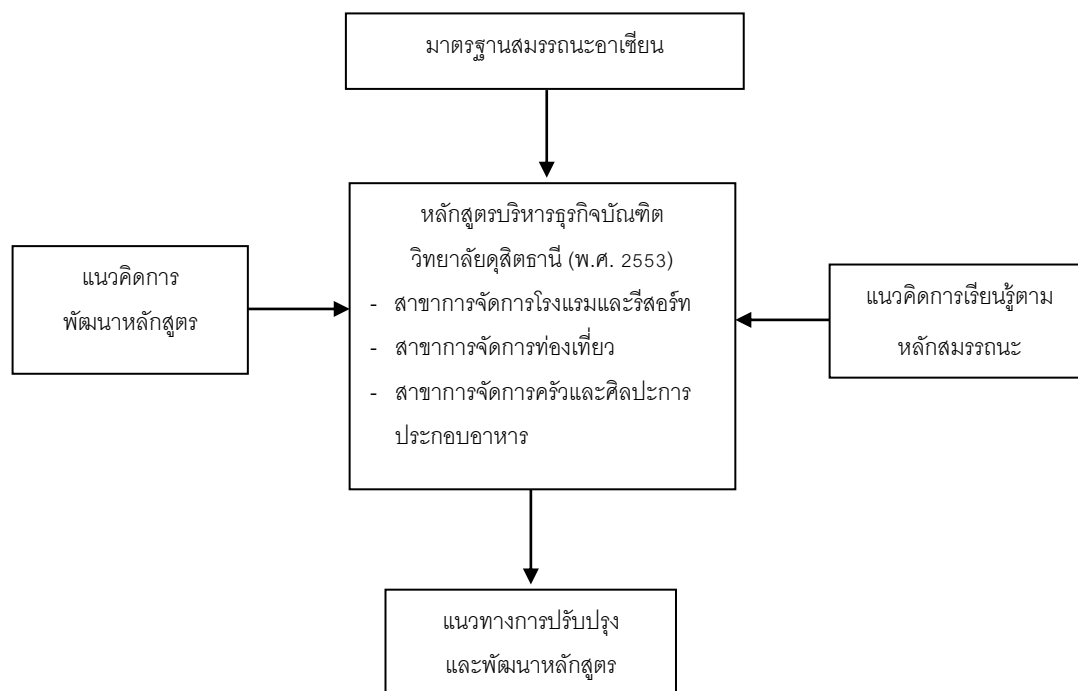
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของวิทยาลัยดุสิตธานีกับมาตรฐานสมรรถนะสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน
2. เพื่อนำเสนอแนวทางปรับปรุงหลักสูตรของวิทยาลัยให้ครอบคลุมมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของวิทยาลัยดุสิตธานีที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรสาขาวิชาการจัดการโรงแรมและรีสอร์ท หลักสูตรสาขาวิชาการจัดการครัวและศิลปะการประกอบอาหาร และหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นหลักสูตรปรับปรุงปีการศึกษา 2553
2. ศึกษาครอบคลุมหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competencies) ตามมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนที่กำหนดไว้สำหรับบุคลากรที่ประกอบวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียนตามโครงการพัฒนาหลักสูตรร่วมสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (Common ASEAN Tourism Curriculum: CATC) ขอบข่ายการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนครอบคลุมงานอุตสาหกรรมบริการ 2 สาขา ได้แก่ สาขาที่พัก (Hotel Services) และสาขาการเดินทาง (Travel Services) จำแนกเป็น 6 แผนก จำนวน 32 ตำแหน่งงาน โดยได้กำหนดหน่วยสมรรถนะมาตรฐาน (Unit of Competency Standard) ไว้ทั้งสิ้นจำนวน 242 สมรรถนะ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ สมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะทั่วไป (Generic Competency) และสมรรถนะในการทำงาน (Functional Competency)
3. มุ่งเน้นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน ทั้งเอกสารที่กำหนดหน่วยสมรรถนะและเอกสารที่เป็นสื่อประกอบการฝึกอบรมทั้งที่ได้ดำเนินการและเผยแพร่แล้ว และกำลังดำเนินการอยู่ หรือจะดำเนินการต่อไป โดยศึกษาจนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 ส่วนการศึกษาจากบุคคล อาศัยอาจารย์ผู้สอนรายวิชา หรือผู้รับผิดชอบรายวิชา เป็นผู้ให้ข้อมูลการเปรียบเทียบเนื้อหาวิชากับเนื้อหาของหน่วยสมรรถนะอาเซียนจากเอกสาร ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558
4. การนำเสนอแนวทางปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของวิทยาลัยดุสิตธานี มุ่งเน้นในบริบทที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะตามมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน เพื่อให้หลักสูตรปรับปรุงของแต่ละสาขาวิชาครอบคลุมความรู้และทักษะตามมาตรฐานอาเซียน เพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลสำหรับการพัฒนาเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรีของวิทยาลัย ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหารายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของวิทยาลัยดุสิตธานี โดยการเปรียบเทียบกับรายละเอียดของเนื้อหาความรู้ตามมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนที่กำหนดไว้สำหรับบุคลากรวิชาชีพการท่องเที่ยว รวมทั้งศึกษาเพื่อนำแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และแนวคิดการเรียนรู้ตามหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาวิชาต่าง ๆ องค์กรความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการศึกษาด้านอุตสาหกรรมบริการ เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจของวิทยาลัยดุสิตธานีให้ครอบคลุมมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน และเหมาะสมทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในอุตสาหกรรมบริการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. วิทยาลัยดุสิตธานีสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน เพื่อผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมบริการได้
2. อาจารย์วิทยาลัยดุสิตธานีสามารถนำผลการวิจัย และมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักศึกษามีทักษะ ความรู้ และความเชี่ยวชาญสอดคล้องกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนได้
3. นักวิจัยและนักวิชาการสามารถนำผลการวิจัยไปใช้อ้างอิงและใช้เป็นแนวทางในการขยายการวิจัยไปสู่ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนได้

การทบทวนวรรณกรรม

หลักสูตร หมายถึง ประมวลวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ในขณะที่นักวิชาการด้านการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้แตกต่างกัน อาทิ Stark and Lattuca (1997) อธิบายความหมายของหลักสูตรว่าหมายถึง แผนการเรียนการสอน หรือแผนการศึกษาที่ครอบคลุมบทเรียนรายวิชา โปรแกรมภาควิชา คณะ หรือสถาบัน ในขณะที่ อึ้ง บัศวรี (2532) ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยส่วนใหญ่ นักการศึกษาอธิบายถึงหลักสูตรว่าประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน คือ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา และการประเมินผล (Tyler, 1950; Taba, 1962; อึ้ง บัศวรี, 2532) ในกระบวนการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร นอกจากต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริบทหรือสภาพแวดล้อมของหลักสูตรแล้ว ยังจำเป็นต้องทำการประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตร รวมถึงมีการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และความสำเร็จของการใช้หลักสูตร สำหรับเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในการปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งต้องดำเนินการไปตามวงจรการพัฒนาหลักสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, มปป.) การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นเรื่องของกระบวนการวางแผน การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินโอกาสการเรียนรู้ที่มุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการในตัวผู้เรียน (ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข และกุลยา อุปพงษ์, 2552) ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรไว้เป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาใช้ในการจัดทำหลักสูตรระดับปริญญาตรี (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2548) โดยระบุเกณฑ์ในการจัดโครงสร้างรายวิชาของหลักสูตร และระบบการให้หน่วยกิตไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และมีทักษะปฏิบัติสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน นอกเหนือจากการจัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยทั่วไปหลักสูตรมักมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ วัตถุประสงค์ เนื้อหา และการประเมิน การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย จะต้องดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติระดับอุดมศึกษา ซึ่งกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดให้มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ดังนั้น การประเมินหลักสูตร ซึ่งควรดำเนินการภายในรอบระยะเวลาของหลักสูตร (4 – 5 ปี) จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ มีการประเมินผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านให้ครบถ้วน

ประชาคมอาเซียนได้จัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียนว่าด้วยการท่องเที่ยว (ASEAN Tourism Agreement: ATA) เพื่อสนับสนุนการเคลื่อนย้ายกำลังคนด้านบริการท่องเที่ยวอย่างเสรีภายในประเทศสมาชิกอาเซียน ภายใต้ความตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangement: MRA) ได้กำหนดให้มีมาตรฐานสมรรถนะร่วมของบุคลากรวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Common Competency Standards for Tourism Professionals: ACCSTP) ครอบคลุมงานอุตสาหกรรมบริการสาขาที่พัก

(Hotel Services) และสาขาการเดินทาง (Travel Services) จำนวน 32 ตำแหน่งงาน (สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว, 2556) โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จะรับผิดชอบในส่วนของประเทศไทย ซึ่งจะดำเนินการด้านการประเมินสมรรถนะ และรับรองเพื่อขึ้นทะเบียนบุคลากรในวิชาชีพท่องเที่ยวของไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) แนวคิดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดสมรรถนะ (Competency) ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitudes) ของปัจเจกบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ของการทำงานของบุคคลนั้น ๆ เป็นบทบาท หรือความรับผิดชอบซึ่งสัมพันธ์กับผลงาน และสามารถวัดค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน และสามารถพัฒนาได้โดยการศึกษาอบรม (Parry, 1997) โดยณรงค์วิทย์ แสนทอง (2547) ได้จำแนกสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะตามสายงาน (Job Competency) และสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competency)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสารและบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรดังต่อไปนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว เน้นศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ที่มีการเผยแพร่อย่างเป็นทางการโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมถึงข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน และสื่อประกอบการฝึกอบรมบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว ซึ่งจัดทำโดย William Angliss Institute (2015) ประเทศออสเตรเลีย ที่มีการเผยแพร่อยู่ในเว็บไซต์ www.waseantourism.com

2. การศึกษาจากบุคคล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลการเปรียบเทียบเนื้อหารายวิชาของแต่ละสาขา วิชาตามโครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของวิทยาลัยดุสิตธานี กับรายละเอียดของเนื้อหาในแต่ละหน่วยสมรรถนะตามมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว อาศัยอาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ หรือผู้รับผิดชอบรายวิชา ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อให้ข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจของวิทยาลัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว โดยอาศัยแบบฟอร์มเปรียบเทียบรายวิชาเพื่อปรับปรุงหลักสูตร เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการกำหนดคำถามหรือประเด็นการให้ข้อมูลแบบไม่เป็นทางการ ใช้คำถามแบบปลายเปิด ชนิดกึ่งโครงสร้างในลักษณะแบบไม่กำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้า (สุภางค์ จันทวานิช, 2551) เพื่อให้อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลสามารถเพิ่มเติมประเด็นสำคัญที่จำเป็นสำหรับการวิจัยได้ตามความเหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการวิจัย ใช้วิธีการวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) ของข้อมูล โดยการรวบรวม จำแนกประเภท และจัดกลุ่ม เพื่อสรุปตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

(Krippendorff, 1980; วรรณดี สุทธิณารกร, 2556) ส่วนการนำเสนอแนวทางการปรับปรุงหลักสูตร อาศัยข้อมูลที่ได้จากการสรุปสาระสำคัญจากการสังเคราะห์ข้อมูล และสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของวิทยาลัยดุสิตธานีกับมาตรฐานสมรรถนะสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน

การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของวิทยาลัยดุสิตธานีเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยมีโครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วยหมวดวิชาต่าง ๆ ได้แก่ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) หมวดวิชาแกน (Core Courses) หรือวิชาบริหารธุรกิจ (Business Administration) และหมวดวิชาเอก (Professional Courses) ตามสาขาวิชา ในขณะที่อาเซียนได้กำหนดมาตรฐานสมรรถนะอันเป็นที่ยอมรับตามความต้องการของอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับบุคลากรที่ประสงค์จะทำงานในตำแหน่งงานต่าง ๆ ที่ระบุไว้ทั้ง 32 ตำแหน่งงาน ในสาขาที่พัก (Hotel Services) และสาขาการเดินทาง (Travel Services) โดยได้กำหนดหน่วยสมรรถนะมาตรฐาน (Unit of Competency Standard) ไว้ทั้งสิ้นจำนวน 242 สมรรถนะ โดยจำแนกสมรรถนะออกเป็น 3 ด้าน คือ สมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะทั่วไป (Generic Competency) และสมรรถนะในการทำงาน (Functional Competency) โดยมาตรฐานสมรรถนะสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน ซึ่งจำแนกหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competency) หรือรายการมาตรฐานสมรรถนะออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามประเภทและทักษะของสมรรถนะ โดยส่วนใหญ่จะสอดคล้องและครอบคลุมอยู่ในหมวดวิชาแกน (บริหารธุรกิจ) และหมวดวิชาเอกเฉพาะของแต่ละสาขา การกำหนดรายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรของวิทยาลัยดุสิตธานีจะกำหนดเป็นรายวิชา (Subject) ตามหมวดวิชาในโครงสร้างหลักสูตร ในขณะที่หน่วยมาตรฐานสมรรถนะของอาเซียนกำหนดให้เป็นหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competency) ตามลักษณะของงานตามหน้าที่และความจำเป็นของตำแหน่งงาน ซึ่งมีขอบเขตที่ค่อนข้างแคบกว่ารายวิชาในหลักสูตร ดังนั้นในหนึ่งรายวิชา (Subject) ตามโครงสร้างหลักสูตรของวิทยาลัยอาจประกอบด้วยหลายหน่วยมาตรฐานสมรรถนะของอาเซียน (Unit of Competency) ประกอบกันเพื่อให้มีเนื้อหาครอบคลุมตามทักษะที่จำเป็นสำหรับรายวิชา

ด้านจำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาเรียน หลักสูตรของวิทยาลัยใช้ระบบหน่วยกิต โดยทั่วไปจะใช้ระยะเวลาศึกษาจำนวน 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาหรือคิดเป็น 3 หน่วยกิตสำหรับภาคทฤษฎี ส่วนรายวิชาภาคปฏิบัติจะใช้ระยะเวลาศึกษาจำนวน 90 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ซึ่งแตกต่างกับหน่วยมาตรฐานสมรรถนะของอาเซียนที่กำหนดระยะเวลาในการเรียนรู้หรือฝึกอบรมเป็นรายชั่วโมง (Nominal Hours) ตามความเหมาะสมของเนื้อหาสมรรถนะในแต่ละหน่วยแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยสมรรถนะ นอกจากนี้ในด้านเนื้อหารายวิชาตามหลักสูตรของวิทยาลัย เป็นการกำหนดขอบเขตความรู้ตามจุดมุ่งหมายรายวิชาและหลักสูตร โดยเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา (Course Description) ครอบคลุมเนื้อหาความรู้ที่จำเป็นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของ

รายวิชานั้น ๆ ให้สอดคล้องกับระยะเวลาการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงานตามสาขาวิชา ในขณะที่หน่วยมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน จะกำหนดเนื้อหาของหน่วยสมรรถนะ (Unit Descriptor) ไว้กว้าง ๆ ให้ครอบคลุมทักษะและความรู้ของหน่วยสมรรถนะ และกำหนดรายละเอียดเนื้อหาออกเป็นองค์ประกอบย่อย ๆ (Elements) ตามลำดับขั้นตอนความจำเป็นของการเรียนรู้ ซึ่งค่อนข้างมีเนื้อหาเฉพาะเรื่องมากกว่าเนื้อหาของรายวิชาตามหลักสูตรของวิทยาลัย ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรของวิทยาลัยประกอบไปด้วยการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีวิธีการและเทคนิคการสอนที่หลากหลายทั้งการบรรยาย (Lecture) การสาธิต (Demonstration) การปฏิบัติ (Practice) กรณีศึกษา (Case Study) และบทบาทสมมติ (Role Play) ปัจจุบัน มุ่งเน้นการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered Learning) ทั้งนี้การประเมินผล (Learning Assessment) จำแนกออกเป็นการสอบ (Examination) ทั้งการสอบภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ และมีการแบ่งระยะเวลาของการสอบเป็นกลางภาค (Midterm Examination) และปลายภาค (Final Examination) ตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาและระยะเวลาของการเรียนการสอน ส่วนของหน่วยมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนนั้น การเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมจะอาศัยแนวทางการเรียนรู้แบบเน้นสมรรถนะ (Competency-based Learning) โดยในเอกสารหน่วยสมรรถนะ ได้มีการกำหนดแนวทางการประเมินผล (Assessment Guide) สำหรับแต่ละหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competency) ไว้อย่างชัดเจน

2. การนำเสนอแนวทางปรับปรุงหลักสูตรของวิทยาลัยให้ครอบคลุมมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน

การปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของวิทยาลัย ควรกำหนดโครงสร้างหลักสูตรตามหมวดวิชาต่าง ๆ ทั้ง 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาแกนธุรกิจ และหมวดวิชาเอกตามสาขา โดยนำหน่วยสมรรถนะมาตรฐานอาเซียนที่ถูกจำแนกไว้ตามความจำเป็นของวิชาชีพ (สาขา) และตำแหน่งงาน ซึ่งครอบคลุมทั้งระดับปฏิบัติการ และผู้บริหาร บรรจุไว้ในโครงสร้างหลักสูตรในหมวดวิชาแกนธุรกิจ และหมวดวิชาเอกตามสาขา ยกเว้นหน่วยสมรรถนะมาตรฐานอาเซียนด้านภาษาอังกฤษ (English Language Proficiency) บางหน่วยสมรรถนะ โดยเฉพาะ หน่วยสมรรถนะสำหรับบุคลากรในระดับปฏิบัติการควรจัดให้อยู่ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เนื่องจากเป็นทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานถึงปานกลาง

แนวทางการกำหนดชื่อหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิตในการปรับปรุงหลักสูตรควรจัดกลุ่มหน่วยสมรรถนะมาตรฐานของอาเซียนที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันและเกี่ยวข้องกับทักษะงานลักษณะเดียวกันไว้ในรายวิชาเดียวกัน โดยกำหนดให้มีจำนวนหน่วยกิตสอดคล้องกับระยะเวลาในการเรียนรู้ของหน่วยสมรรถนะต่าง ๆ ทั้งนี้ในการเขียนคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เนื้อหาวิชาครอบคลุมหน่วยสมรรถนะอาเซียนที่สอดคล้องกับรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตร ควรระบุชื่อหน่วยสมรรถนะต่าง ๆ ไว้ในคำอธิบายรายวิชาตามความเหมาะสม เพื่อให้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ สะท้อนถึงมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนตามสาขาวิชาชีพที่กำหนดไว้ ส่วนการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร นอกจากควรมีการนำกิจกรรมและการประเมินผลของ

หน่วยสมรรถนะมาตรฐานอาเซียนในแต่ละสาขามาบรรจุไว้แล้ว ยังต้องคำนึงถึงกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผลรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมด้วย

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาหน่วยมาตรฐานสมรรถนะของอาเซียน พบว่า มีการจำแนกสมรรถนะออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะทั่วไป (Generic Competency) และสมรรถนะในการทำงาน (Functional Competency) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจำแนกประเภทของสมรรถนะของณรงค์วิทย์ แสนทอง (2547) และจิระประภา อัครบวร (2549) ที่ระบุว่าโดยทั่วไปสมรรถนะจะถูกจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ สมรรถนะหลัก (Core Competency) เป็นความสามารถที่ทุกคนต้องมี สมรรถนะตามสายงาน (Job Competency หรือ Professional Competency) เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง และสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competency) ซึ่งเป็นความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ อาเซียนได้กำหนดมาตรฐานสมรรถนะสำหรับบุคลากรวิชาชีพการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับการทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการไปจนถึงระดับบริหาร

2. ผลการเปรียบเทียบหลักสูตรของวิทยาลัยกับมาตรฐานสมรรถนะของอาเซียน พบว่า หลักสูตรของวิทยาลัยเป็นหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการออกแบบหลักสูตรของสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา (2548) ที่ระบุว่า การออกแบบหลักสูตรต้องสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 นอกจากนี้องค์ประกอบของหลักสูตรจะประกอบด้วยโครงสร้างหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายและปรัชญาของหลักสูตร เนื้อหารายวิชา วิธีการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการทางการศึกษา อาทิ Tyler (1950) Taba (1962) และธารัง บัวศรี (2532) ที่อธิบายไว้ว่าส่วนใหญ่หลักสูตรจะประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และการประเมินผล

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร นอกเหนือจากอาศัยผลการศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานสมรรถนะอาเซียนแล้ว วิทยาลัยจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร รวมทั้งข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้เสียทั้งคณาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของศิริชัย กาญจนวาสี (มปป.) ที่กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรใด ๆ จำเป็นจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร รวมไปถึงข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำมาใช้ในการพิจารณาปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาในหลักสูตร ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้ตามแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร จึงเป็นเรื่องของกระบวนการวางแผน การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินโอกาสการเรียนรู้ที่มุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการในตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่ ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข และกุลยา อุพพงษ์ (2552) ได้นำเสนอไว้

4. ผลการนำเสนอแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนนั้น จะต้องคำนึงถึงวิธีการเรียนการสอนที่มีลักษณะของการเรียนรู้บนฐานสมรรถนะ (Competency-based Learning) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้และทักษะ สามารถปฏิบัติงานได้จริงตามภาระงานในหน้าที่และตำแหน่งนั้น ๆ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะของ Parry (1997) ที่กล่าวว่า การพัฒนาสมรรถนะ เป็นการพัฒนาเพื่อให้เกิดความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitudes) การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร จึงต้องมีการออกแบบหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับกระบวนการของการพัฒนาสมรรถนะเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. วิทยาลัยควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร นำผลการวิจัยในส่วนของแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรไปใช้ในการกำหนดกรอบ และแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรมและรีสอร์ท สาขาการจัดการครัวและภัตตาคาร และสาขาการจัดการท่องเที่ยว
2. คณะอุตสาหกรรมบริการและภาควิชาควรศึกษารายละเอียดของมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนให้ถี่ถ้วน เพื่อให้เข้าใจหน่วยมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในส่วนของขอบเขตเนื้อหาหน่วยสมรรถนะ และวิธีการประเมินผล เพื่อให้การกำหนดรายวิชาในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรครอบคลุมมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนให้มากที่สุด
3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบในรายวิชาต่าง ๆ ควรศึกษาและทำความเข้าใจกับหน่วยมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของเนื้อหาสมรรถนะ กิจกรรมการเรียนรู้ และเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนของรายวิชาตามหลักสูตรที่ได้ปรับปรุงตามมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนแล้ว เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน ตรงตามวัตถุประสงค์ของการปรับปรุงหลักสูตร

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยประสิทธิผลของการนำหลักสูตรของวิทยาลัยที่พัฒนาและปรับปรุงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสมรรถนะอาเซียนไปใช้ในการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเพื่อประเมินสมรรถนะของผู้เรียนตามมาตรฐานอาเซียน
2. ควรศึกษาถึงสมรรถนะที่จำเป็นเพิ่มเติมสำหรับบุคลากรวิชาชีพการท่องเที่ยวในบริบทของความเป็นไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาชีพด้านการประกอบอาหาร และด้านการโรงแรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2555). **ภาพรวมความเป็นมาของอาเซียน**. เอกสารเผยแพร่ในการประชุมสัมมนา เรื่อง “การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อการรองรับการเปิดเสรีการค้าและบริการภายใต้กรอบอาเซียน”.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). **ผลการดำเนินงานและรายงานความก้าวหน้าในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประจำปีงบประมาณ 2557**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- จิระประภา อัครบวร. (2549). **สร้างคนสร้างผลงาน**. กรุงเทพฯ : ก.พลพิมพ์ (1996).
- ฉัฐสรณ์ กาญจนศิลาพันธ์. (2555). **คุณภาพบริการ: ความจำเป็นของการพัฒนาคุณภาพบุคลากรในธุรกิจโรงแรม. คณะศิลปศาสตร์ 2532**). **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ณรงค์วิทย์ แสันทอง. (2547). **มารู้จัก Competency กันเถอะ**. กรุงเทพฯ : เอ็ช อาร์ เซ็นเตอร์.
- ธำรง บัวศรี. (2532). **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>. [18 เมษายน 2558].
- วรรณดี สุทธิธารกร. (2556). **การวิจัยเชิงคุณภาพ : การวิจัยในกระบวนการตัดสินใจทางเลือก**. กรุงเทพฯ : สยามปริทัศน์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (มปป.). **การประเมินหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.edu.tsu.ac.th/major/eva/files/journal/scan1.pdf> [25 พฤศจิกายน 2557].
- ศิริพงศ์ รักใหม่ และภูวเรศ อับดุลสตา. (2555). **แนวทางพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามมาตรฐานสมรรถนะอาเซียน**. รายงานวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข และกุลยา อุปพงษ์. (2552). **ความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นที่ 2 ต่อหลักสูตรบัญชี คณะบัญชี สาขาวิชาการบัญชี**. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว. (2555). **ข้อตกลงร่วมว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติบุคลากรวิชาชีพการท่องเที่ยวอาเซียน 32 ตำแหน่งงาน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว. (2556). **มาตรฐานสมรรถนะร่วมวิชาชีพสำหรับการท่องเที่ยวอาเซียน**. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สุบิน ยะระรัช และคณะ. (2554). **ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน** รายงานวิจัย. สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.

- สุภางค์ จันทวานิช. (2551). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ ตุลยวสินพงศ์. (2554). **Road Map วิชาชีพท่องเที่ยวไทยเตรียมพร้อมสู่เสรีแรงงานอาเซียน**. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552**. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). **ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดบางกอก ล็อก.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา. (2548). **เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 และแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548**. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- Krippendorff K. (1980). **Content Analysis: An Introduction to its Methodology**. Newbury Park: Sage Publications.
- Parry, B. Scott. (1997). **Evaluating the Impact of Training**. New York: John and Willey.
- Stark, J. S., & Lattuca, L. R. (1997). **Shaping the college curriculum: Academic plans in action**. Boston: Allyn and Bacon
- Taba, H. (1962). **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York: Harcourt Brace.
- Tyler, R.W. (1950). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago: University of Chicago Press.
- William Angliss Institute. (2015). **ASEAN-Australia Development Cooperation Program Phase II**. Available from <http://www.waseantourism.com/> [26 December 2014].

นายศิริพงษ์ รักใหม่ วุฒิการศึกษา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กำลังศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ฝ่ายวิจัย และวางแผน วิทยาลัยดุสิตธานี

นายอรรถเวทย์ พงษ์สถาพร วุฒิการศึกษา Master of Science, Applied Economics ST. Cloud State University ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง คณบดี คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี

นายภูวเรศ อับดุลस्ता วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และกำลังศึกษาต่อศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และวิจัย วิทยาลัยดุสิตธานี

นางประวีณา คาไซ วุฒิการศึกษา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ Pittsbury State University ประเทศสหรัฐอเมริกา และกำลังศึกษาต่อปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กร (หลักสูตรนานาชาติ) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองคณบดี ฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยดุสิตธานี

นางสาวพลอยจรัส ประกัษฐโกมล วุฒิการศึกษา. Master of International Tourism and Hotel Management, Dual Program between Naresuan University and Southern Cross University, Australia Doctor of Philosophy Program in Architectural Heritage Management and Tourism (International Program), Silpakorn University ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายบริหารและกิจการนักศึกษา วิทยาลัยดุสิตธานี